

REPUBLIKA HRVATSKA
SREDIŠNJI DRŽAVNI URED ZA RAZVOJ DIGITALNOG DRUŠTVA

PROVEDBENI PROGRAM
SREDIŠNJEG DRŽAVNOG UREDA ZA RAZVOJ
DIGITALNOG DRUŠTVA
za razdoblje 2021. - 2024. godine

ožujak 2021.

Sadržaj

1. Predgovor	3
2. Uvod	4
3. Opis izazova i razvojnih potreba koji će se adresirati provedbom programa	9
4. Opis mjera.....	11

1. Predgovor

Središnji državni ured za razvoj digitalnog društva (dalje u tekstu: Ured) ima obvezu izrade Provedbenog programa na temelju odredbi Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (NN 123/17) i Uredbe o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (NN 89/18).

Ovim Provedbenim programom obuhvaća se razdoblje od 2021. do 2024. godine i njime se pobliže definiraju mjere za provedbu ciljeva koji su prikazani u Programu Vlade Republike Hrvatske za mandat 2020.-2024. i čine okvir za izradu Provedbenog programa, kao i u drugim hijerarhijski nadređenim aktima strateškog planiranja u upravnim područjima u nadležnosti Ureda.

Digitalna tranzicija uvrštena je među prioritetna područja Programa Vlade Republike Hrvatske 2020. – 2024., a kroz svoj djelokrug i planirane mjere opisane u ovom programu Ured će dati značajan doprinos ostvarenju ciljeva iz Programa Vlade Republike Hrvatske 2020.-2024.

Ured će u razdoblju 2021.–2024. svoje djelovanje usmjeriti na provedbu mjera koje će pridonijeti unaprjeđenju digitalizacije javne uprave povećanjem broja digitalnih usluga i njihovom standardizacijom. U predstojećem razdoblju namjerava se postići optimizacija svih javnih usluga kako bi se osigurala dvosmjerna digitalna komunikacija sa svim građanima i osigurale sve javno raspoložive informacije na mrežnim stranicama državne i javne uprave, nastojeći promicati digitalnu uključenost svih korisnika, osobito najosjetljivijih ciljnih skupina. Time će Ured pridonijeti razvoju društva jednakih mogućnosti primjenjujući načelo solidarnosti u svojem radu. Ured planira dovršiti uspostavu „državnog oblaka“, važnog sastavnog dijela državne infrastrukture koja omogućuje interoperabilnost, sposobnost da različiti javni sustavi djeluju jedinstveno. To će istodobno pridonijeti interoperabilnosti prekograničnih usluga u Europskoj uniji i unaprijediti jedinstveno digitalno tržište, koje omogućuje slobodno kretanje roba, usluga, osoba i kapitala. Također, Ured će sudjelovati u aktivnostima promicanja razvoja digitalnih vještina s ciljem smanjenja digitalnog jaza u Republici Hrvatskoj.

Ured će uložiti sve svoje napore u pridonnošenju transformaciji javne uprave i gospodarstva daljnjom digitalizacijom i razvojem digitalnog društva stavljajući čovjeka u središte svih svojih procesa i njegovu sigurnost u digitalnom okruženju.

2. Uvod

Središnji državni ured za razvoj digitalnog društva osnovan je kao stručna podrška Vladi Republike Hrvatske pri razvoju digitalne infrastrukture i javnih digitalnih usluga, te popularizaciji razvoja digitalnog društva u svim područjima života i djelovanja hrvatskih građana, gospodarstva i javnog sektora.

Glavni cilj u provedbi aktivnosti usmjerenih ka digitalizaciji svih dijelova društva jest promicati ravnomjeran i uključiv razvoj digitalnog društva za građane i gospodarstvo, ostvaren uključivanjem svih dionika u procese digitalizacije – građana, gospodarstva i javne uprave. Nastavno na djelokrug rada u nadolazećem razdoblju fokus će biti na aktivnostima vezanim uz sigurnost i koordinaciju razvoja digitalnog društva, razvoj javnih usluga digitalnog društva, razvoj državne informacijske infrastrukture, osiguravanje jedinstvene, trajne i ponovne dostupnosti javnih službenih dokumenata i informacija Republike Hrvatske, praćenju provedbe Zakona o pristupačnosti mrežnih stranica i programskih rješenja za pokretne uređaje tijela javnog sektora (NN 17/2019), promicanju sudjelovanja i prisutnosti, te poboljšavanja pozicije žena u digitalnom svijetu.

Ured obavlja poslove iz svog djelokruga temeljem sljedećih propisa: Zakon o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave (NN 085/2020), Zakon o kibernetičkoj sigurnosti operatora ključnih usluga i davatelja digitalnih usluga (NN 064/2018), Zakon o Središnjem registru državne imovine (NN 112/2018), Zakon o pristupačnosti mrežnih stranica i programskih rješenja za pokretne uređaje tijela javnog sektora (NN 017/2019), Zakon o pravu na pristup informacijama (NN 025/2013, 085/2015), Zakon o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe (NN 029/2019, 098/2019), Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti (NN 017/2019, 098/2019), Pravilnik o Središnjem katalogu službenih dokumenata Republike Hrvatske (NN 124/15), Odluka o priključenju baze pravnih propisa Republike Hrvatske koju vodi Digitalni informacijsko-dokumentacijski ured na portal N-lex (NN 120/2014), Odluka o osnivanju Vijeća za državnu informacijsku infrastrukturu (NN 005/2018), Zakon o državnoj informacijskoj infrastrukturi (NN 92/14), Uredba o organizacijskim i tehničkim standardima za povezivanje na državnu informacijsku infrastrukturu (NN 60/17), Uredba o uspostavljanju javnog Registra za koordinaciju projekata izgradnje državne informacijske infrastrukture (NN 134/14, 40/16), Uredba o središnjem informacijsko-tehnološkom sustavu elektroničke naplate upravnih pristojbi (NN 050/2019).

Djelokrug

Djelokrug rada Središnjeg državnog ureda za razvoj digitalnog društva utvrđen je člankom 22. Zakona o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave (NN 085/2020). Danom stupanja na snagu spomenutog Zakona Ured je preuzeo dio poslova iz djelokruga bivšeg Ministarstva uprave, a zaključkom Vlade RH od 7. veljače 2019. godine („Zaduženja središnjih tijela državne uprave i drugih tijela za sudjelovanje u radu radnih skupina i odbora Vijeća Europske unije“) Ured je preuzeo nadležnost sudjelovanja u radu Radne skupine B.23. (Horizontalna radna skupina za kibernetička pitanja) uz brojna druga zaduženja u europskim i međunarodnim poslovima.

U nastavku su navedeni poslovi Ureda definirani Zakonom o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave.

Ured upravlja procesom digitalizacije u svim tijelima državne i javne uprave; usuglašava politike i ciljeve procesa digitalizacije s nadležnim tijelima, koordinira i sudjeluje u pripremi i obavlja nadzor provedbe strateški važnih ciljeva procesa digitalizacije.

Ured obavlja poslove koji se odnose na praćenje, međusobnu povezanost i koordinaciju projekata iz područja informacijsko-komunikacijske tehnologije u tijelima državne i javne uprave; pripremu nacрта zakonskih i drugih propisa iz područja nadležnosti Ureda; sudjelovanje u donošenju i praćenju provedbe zakona i drugih propisa u području primjene informacijsko-komunikacijske tehnologije u tijelima državne uprave, razvitak primjene informacijske i komunikacijske tehnologije te sustava elektroničke uprave.

Ured definira smjernice i metodologiju za praćenje napretka i procjenu učinka politika za razvoj digitalnog društva, pruža informacije nadležnim tijelima nužne za poduzimanje aktivnosti usmjerene na poboljšanja, izrađuje i predlaže Vladi donošenje Strategije digitalnog razvoja Republike Hrvatske; pruža stručnu i administrativnu pripremu i predlaže predsjedniku Vlade sazivanje Vijeća za državnu informacijsku infrastrukturu; koordinira implementaciju zaključaka Vijeća, sudjeluje u pripremi strateških dokumenata i projektne dokumentacije strukturnih fondova i ostalih relevantnih programa Europske unije.

Ured obavlja upravne i stručne poslove koji se odnose na standardizaciju, uspostavu, korištenje i održavanje državne informacijske infrastrukture i servisa u tijelima državne i javne uprave; povezivanje informacijskih sustava tijela državne i javne uprave kroz jedinstvenu informacijsko-komunikacijsku mrežu, upravlja, standardizira i osuvremenjuje mrežu državne informacijske infrastrukture te koordinira povezivanje s drugim mrežama u državnoj i javnoj upravi, unaprjeđuje i upravlja informacijsko-komunikacijskim sustavima temeljenim na načelima interoperabilnosti, razmjene i zajedničkog korištenja podataka iz temeljnih i javnih registara te osigurava preduvjete za njihovu interoperabilnost, obavlja administrativne i tehničke poslove upravljanja i razvitka Centra dijeljenih usluga, koordinira pružatelje usluga Centra dijeljenih usluga za potrebe tijela državne i javne uprave, analizira nove tehnologije i predlaže uvođenje novih tehnologija u rad tijela državne i javne uprave, upravlja i razvija sustav e-Građani kao središnji sustav informacija i javnih elektroničkih usluga u Republici Hrvatskoj, uspostavlja i razvija zajednička (horizontalna) aplikativna rješenja u državnoj i javnoj upravi, sudjeluje u europskim i međunarodnim tijelima i koordinacijama u području informacijske tehnologije.

Ured obavlja stručne i druge poslove radi ostvarenja uvjeta za informiranje, ponovnu uporabu dokumenata i informacija te izrađuje u digitalnom obliku Središnji katalog službenih dokumenata Republike Hrvatske na temelju posebnog zakona kojim se uređuju prava na pristup informacijama, radi na pripremi informacija i sadržaja za Središnji državni portal, na temelju službenih informacija izrađuje i vodi baze podataka o tijelima javne vlasti u ulozi stvaratelja službenih dokumenata.

Ured obavlja i druge poslove koji su mu stavljeni u nadležnost posebnim zakonom.

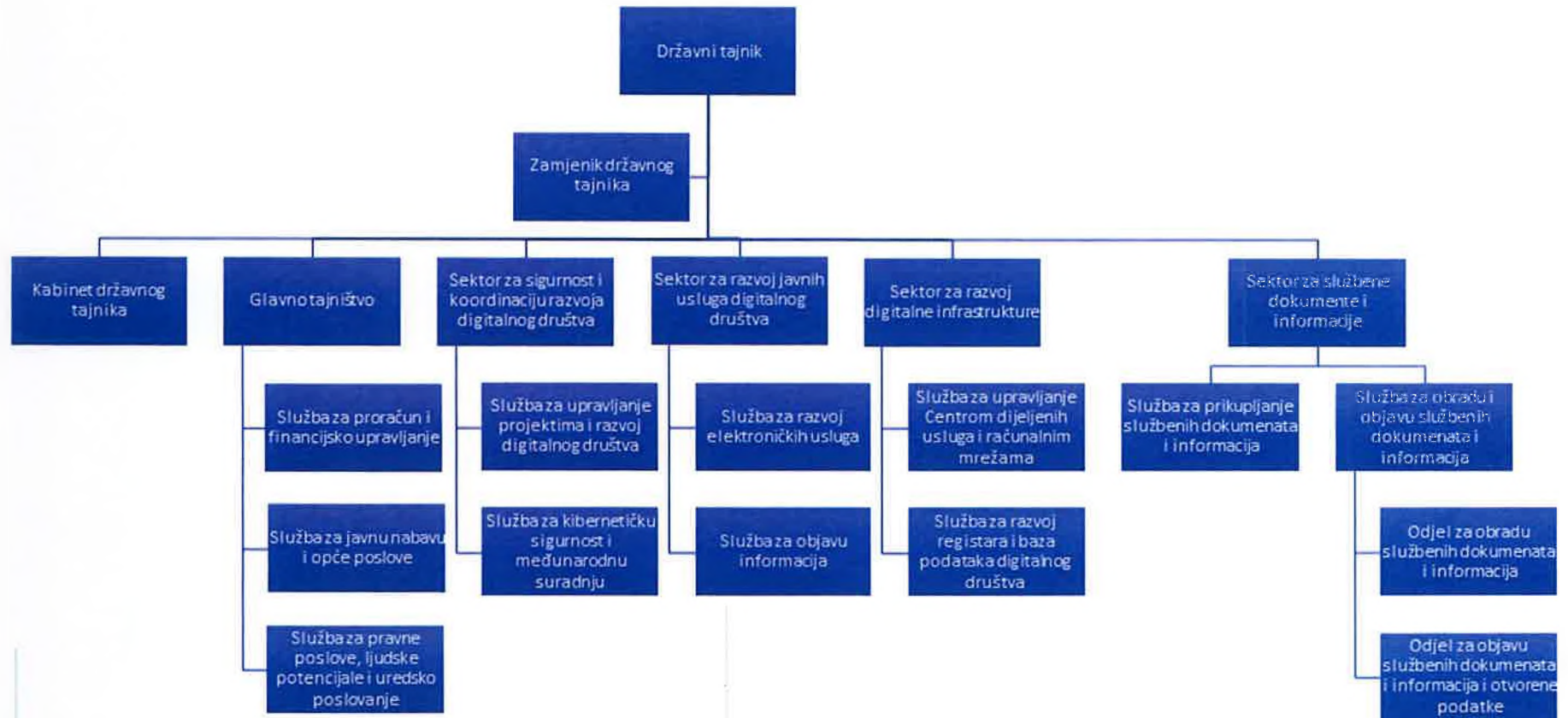
Vizija

Razvijeno i uključivo digitalno društvo ostvareno sinergijom gospodarstva, javne uprave, znanosti, istraživanja i obrazovanja.

Misija

Misija Središnjeg državnog ureda za razvoj digitalnog društva je stručna podrška Vladi Republike Hrvatske pri razvoju digitalne infrastrukture i javnih digitalnih usluga, te popularizacija i poticanje razvoja digitalnog društva u svim područjima života i djelovanja hrvatskih građana, gospodarstva i javnog sektora.

a) Organizacijska struktura Središnjeg državnog ureda za razvoj digitalnog društva

Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Središnjeg državnog ureda za razvoj digitalnog društva (NN 097/2020) definirani su nazivi i djelokrug ustrojstvenih jedinica, način upravljanja, okvirni broj potrebnih državnih službenika i namještenika.

Za obavljanje poslova iz djelokruga Ureda ustrojene su sljedeće ustrojstvene jedinice:

Redni broj	Naziv ustrojstvene jedinice
1.	Kabinet državnog tajnika središnjeg državnog ureda
2.	Glavno tajništvo
2.1.	Služba za proračun i financijsko upravljanje
2.2.	Služba za javnu nabavu i opće poslove
2.3.	Služba za pravne poslove, ljudske potencijale i uredsko poslovanje
3.	Sektor za sigurnost i koordinaciju razvoja digitalnog društva
3.1.	Služba za upravljanje projektima i razvoj digitalnog društva
3.2.	Služba za kibernetičku sigurnost i međunarodnu suradnju
4.	Sektor za razvoj javnih usluga digitalnog društva
4.1.	Služba za razvoj elektroničkih usluga
4.2.	Služba za objavu informacija
5.	Sektor za razvoj digitalne infrastrukture
5.1.	Služba za upravljanje Centrom dijeljenih usluga i računalnim mrežama
5.2.	Služba za razvoj registara i baza podataka digitalnog društva
6.	Sektor za službene dokumente i informacije
6.1.	Služba za prikupljanje službenih dokumenata i informacija
6.2.	Služba za obradu i objavu službenih dokumenata i informacija
6.2.1.	Odjel za obradu službenih dokumenata i informacija
6.2.2.	Odjel za objavu službenih dokumenata i informacija i otvorene podatke

3. Opis izazova i razvojnih potreba koji će se adresirati provedbom programa

Službeni dokumenti Republike Hrvatske

Uzimajući u obzir da je pitanje učinkovitije i transparentnije javne uprave jedan od ključnih izazova za svako društvo, obveza je javnopravnih tijela upoznati javnost s obavljanjem poslova iz svog djelokruga. Međutim, praksa pokazuje neispunjavanje istih što izaziva nezadovoljstvo javnosti. Informacije često nedostaju ili su nepregledno postavljene na različitim mrežnim portalima institucija. Takva netransparentnost izaziva nepovjerenje građana u rad tijela javnih vlasti, kao i njihovu slabu uključenost u izradu i provedbu javnih politika, izradu strateških i drugih važnih akata planiranja, koji će se u konačnici na njih odnositi.

Središnji katalog službenih dokumenata Republike Hrvatske omogućava korisnicima trajan i besplatan pristup službenim dokumentima različitih tijela javne vlasti s jednoga mjesta.

Daljnijim unaprjeđivanjem i razvojem Središnjeg kataloga osigurat će se viša razina otvorenosti, transparentnosti i dostupnosti službenih dokumenata i informacija o radu tijela javnih vlasti kroz trajnu dostupnost i mogućnost ponovne uporabe javnih službenih dokumenata i informacija Republike Hrvatske svim zainteresiranima pod jednakim uvjetima, nepristrano i besplatno.

Kibernetička sigurnost

Eksponencijalni rast tehnoloških dostignuća svojstvenih kibernetičkom prostoru, koji uključuje disruptivne tehnologije i one koje to obećavaju postati, stvorio je jaz prema sposobnostima ljudi i društava, koji bi se tim tehnologijama trebali služiti i njima upravljati. Dosadašnje mjere i rješenja nisu dale zadovoljavajuće rezultate pa se stalno traže načini ubrzanja stjecanja traženih sposobnosti, kako za pojedince u bilo kojem svojstvu, tako i za društva koja reguliraju pitanja od interesa formiranjem prikladnih sustava. Jedna od mjera koja obećava je ubrzano osiguranje sredstava za stjecanje svih vrsta kompetencija u području kibernetičke sigurnosti, puno brže nego do sada, i to kapilarno za sve dijelove Unije.

Poticanje veće uključenosti žena u digitalni svijet

Digitalna transformacija donosi i nove izazove na području gospodarstva i tržišta rada. Europska komisija provela je istraživanje temeljem kojeg je zaključeno da bi povećanjem žena u digitalnim poslovima to moglo stvoriti godišnje povećanje bruto domaćeg proizvoda za europsko gospodarstvo od 16 milijardi eura.¹ Temeljem toga države članice, uključujući i Republiku Hrvatsku, potpisale su 2019. Deklaraciju o posvećenosti pitanju žena u digitalnom svijetu. U sklopu svojeg djelokruga, Središnji državni ured za razvoj digitalnog društva nastavit će provedbu započetih aktivnosti koje doprinose suzbijanju rodni stereotipa u digitalnom svijetu; promoviranju uzora, motiviranju djevojaka da od najranije dobi istražuju STEM studije, poticanju prekvalifikacije ili usavršavanja žena iz postojeće radne snage, podržavanje razvoja digitalnih vještina za nezaposlene žene i žene koje pripadaju ranjivim skupinama te poboljšanju ugleda i svijesti o karijerama u području informacijsko-komunikacijske tehnologije.

¹ Shaping Europe's digital future, [Policy Women in Digital](#)

Pristupačnost

S ciljem osiguranja pristupa sadržajima i uslugama javnog sektora za sve građane jednakog i pod istim uvjetima, Europska unija donijela je Direktivu (EU) 2016/2102 o pristupačnosti internetskih stranica i mobilnih aplikacija tijela javnog sektora. U Republici Hrvatskoj načela digitalne pristupačnosti ugrađena su u Zakon o pristupačnosti mrežnih stranica i programskih rješenja za pokretne uređaje tijela javnog sektora. Ta su tijela dužna prilagoditi svoje digitalne sadržaje, kako bi se stvorilo uključivo društvo, koje svima daje jednake mogućnosti za primanje, slanje i korištenje informacija u digitalnom okruženju.

Temeljem odredbi iz Zakona, Ured će nastaviti dosadašnje aktivnosti, kako bi se olakšala primjena zahtjeva pristupačnosti, a u suradnji s Državnom školom za javnu upravu, Povjerenikom za informiranje i krovnom nacionalnom organizacijom osoba s invaliditetom. Nastavit će organizaciju i provedbu programa osposobljavanja djelatnika tijela javnog sektora i drugih relevantnih dionika za izradu, vođenje i održavanje sadržaja mrežnih stranica i programskih rješenja za pokretne uređaje. U suradnji s Povjerenikom za informiranje poduzimat će se potrebne mjere radi podizanja svijesti o zahtjevima pristupačnosti, njihovim koristima za korisnike i vlasnike mrežnih stranica i programskih rješenja za pokretne uređaje te o mogućnostima davanja povratnih informacija u slučajevima neispunjavanja zahtjeva propisanih ovim Zakonom.

Sukladno navedenom, Ured će poticati sve zainteresirane strane da se uključe u javnu raspravu preispitivanja navedene Direktive o pristupačnosti, koja će se provoditi polovinom 2021. na europskoj razini. Tijekom 2021. godine fokus rada bit će usmjeren na edukacije koje se odnose na pristupačnost programskih rješenja za pokretne uređaje (mobilnih aplikacija) tijela javnog sektora. U drugoj polovici 2021. godine Ured će, radi podnošenja izvješća Europskoj komisiji o rezultatima praćenja usklađenosti mrežnih stranica i programskih rješenja za pokretne uređaje tijela javnog sektora sa zahtjevima pristupačnosti, usko surađivati s Povjerenikom za informiranje na analizi podataka potrebnih za sastavljanje navedenog izvješća.

e-Građani

Iako je platforma e-Građani aktivna duže vremena, nije dosegnut željeni broj korisnika, te je općeniti učinak usmjerenosti prema korisniku sustava e-Građani nezadovoljavajući. To se očituje prema izvješću *eGovernment Benchmark 2020*, u kategoriji usmjerenosti prema korisniku, u kojoj je Hrvatska ostvarila 74 boda, a što je ispod prosjeka EU27+ koji iznosi 86,5 bodova. Posljedično tome potrebno je raditi i na unaprjeđenju podrške korisnicima kroz osiguranje kvalitetne podrške korisnicima putem suvremenih kanala komunikacije.

Interoperabilnost

Iako su procesom digitalne tranzicije obuhvaćena sva tijela javne uprave, najčešće se digitalizacija u javnoj upravi svodi na silosna rješenja koja su razvijena za uska funkcionalna područja javne uprave, bez sagledavanja cjelokupnog procesa i osiguranja interoperabilnosti sustava odnosno integracije procesa različitih tijela javne uprave u sveobuhvatni proces za krajnjeg korisnika. Digitalizacija se dotiče svih resora i upravnih područja te je evidentno potrebna snažna koordinacija, jasna vizija i smjer, kako bi se osiguralo da se aktivnosti digitalizacije, svih javnih tijela odvijaju u istom smjeru.

Državna informacijska infrastruktura

Upravo sa svrhom efikasnije i racionalnije digitalizacije procesa i usluga u javnoj upravi, nastavit će se s daljnjim razvojem i ulaganjima u državnu informacijsku infrastrukturu. Kroz provedbu različitih mjera osigurat će se unaprjeđenje i podizanje sigurnosti računalno-komunikacijskih mreža, zajedničkih sustava i komponenti te različitih servisa državne informacijske infrastrukture, kao i razvoj te uspostava novih zajedničkih servisa.

To se prvenstveno odnosi na dovršetak već započetih EU projekata, kao što su e-Poslovanje, e-Pristojbe, e/m-Potpis i pečat i Uspostava Centra dijeljenih usluga, ali isto tako i na nove mjere i projekte vezane uz osiguranje interoperabilnosti putem platforme za razmjenu podataka – središnje sabirnice (*Government Service Bus* - GSB), provedbu jedinstvenog digitalnog pristupnika, omogućavanje korištenja NIAS servisa (*Nacionalni identifikacijski i autentifikacijski sustav*) elektroničke identifikacije za potrebe gospodarskih i poslovnih subjekata kao pružatelja online usluga iz privatnog sektora te neprofitnih organizacija iz NGO sektora. Kroz navedene projekte i mjere osigurat će se potrebni zajednički servisi državne informacijske infrastrukture, čije će korištenje omogućiti tijelima javne uprave bržu provedbu u digitalizaciji njihovih internih procesa te im olakšati i ubrzati digitalizaciju javnih e-usluga koje pružaju korisnicima iz svojeg djelokruga.

Tako će novi servisi državne informacijske infrastrukture omogućiti primjenu elektroničkog potpisa i elektroničkog pečata u međusobnoj komunikaciji između tijela i institucija, kao i za sve komunikacijske smjerove korisnika javnih e-usluga. Nadogradnjom servisa NIAS za elektroničku identifikaciju sa sustavom e-Ovlaštenja za potrebe autorizacije pristupa e-uslugama od strane poslovnih korisnika omogućit će se daljnja digitalizacija javnih usluga namijenjenih za poslovne subjekte. Uspostavom središnjeg servisa za elektroničko plaćanje pristojbi i naknada (SeP) putem platnih kartica korisnika, omogućit će se digitalizacija onih javnih usluga za čije je pružanje propisana naplata upravnih, ali i svih drugih vrsta pristojbi i naknada. Izmjenama i dopunama Zakona o državnoj informacijskoj infrastrukturi (ZoDII) i Uredbe o organizacijskim i tehničkim standardima za povezivanje na državnu informacijsku infrastrukturu (UoDII), također bi se omogućilo i korištenje pojedinih servisa DII od strane poslovnih subjekata iz privatnog i neprofitnih organizacija iz NGO sektora u svrhu bržeg razvoja gospodarstva na području digitalizacije njihovih usluga te za učinkovitiju transformaciju u digitalno društvo.

4. Opis mjera

1. Unaprjeđivanje i trajna dostupnost Središnjeg kataloga službenih dokumenata RH svim zainteresiranim stranama pod jednakim uvjetima i nepristrano

Ured obavlja poslove vođenja i održavanja Središnjeg kataloga službenih dokumenata Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Središnji katalog) radi njihove trajne dostupnosti i informiranja javnosti. Središnji katalog obuhvaća: propise, službena glasila, planske, izvještajne, strateške, promotivne i druge dokumente o radu tijela javne vlasti ili iz područja njegove nadležnosti.

Proaktivnom objavom službenih informacija i podataka putem Središnjeg kataloga osigurava se jedinstvena i trajna dostupnost javnih službenih dokumenata i informacija Republike

Hrvatske svim zainteresiranim stranama, pod jednakim uvjetima, nepristrano i besplatno. Istodobno se osigurava viša razina otvorenosti, transparentnosti i dostupnosti službenih dokumenata i informacija o radu tijela javnih vlasti.

Kako bi Ured mogao pravodobno, funkcionalno i uspješno obavljati svoje zadatke te efikasno reagirati i odgovoriti na suvremene izazove informacijsko-komunikacijskih tehnologija, uspostaviti će se jedinstveni integralni sustav za prihvata, obradu i objavljivanje dokumentacije koja se prikuplja.

Unaprjeđivanjem i trajnom dostupnošću Središnjeg kataloga svim zainteresiranim stranama pod jednakim uvjetima i nepristrano doprinosi se ostvarenju Programa Vlade Republike Hrvatske 2020.-2024., cilj 4.1. Učinkovita, transparentna i otporna država. Pravo na pristup informacijama jedno je od ključnih instrumenata protiv korupcije, a transparentnost i proaktivno objavljivanje informacija smanjuje korupciju i povećava povjerenje građana u institucije. Svaka informacija koja postaje dostupna javnosti predstavlja značajan korak u discipliniranju tijela javne vlasti, njihovoj većoj odgovornosti i efikasnosti u borbi protiv korupcije, a tu zadaću kroz svoju ulogu ispunjava Središnji katalog.

Primjenom najsuvremenijih tehnologija nužnih za uspostavu sustava za dostavu, prihvata, obradu i objavu službenih dokumenata i informacija u Središnjem katalogu osigurava se viša razina transparentnosti i učinkovitosti tijela državne uprave.

2. Unaprjeđenje interoperabilnosti informacijskih sustava

Manjak integracije i povezanosti javnih registara, razmjene dokaza, podataka i informacija negativno se odražava na učinkovitost pružanja javnih usluga te kvalitetu i sveobuhvatnost e-usluga koje pružaju i razvijaju tijela javne uprave. U svrhu razmjene dokaza Europska Komisija u suradnji s državama članicama uspostavlja tehnički sustav za automatiziranu razmjenu dokaza među nadležnim tijelima u različitim državama članicama, za prekograničnu automatiziranu razmjenu dokaza i primjena načela „samo jednom” s predviđenim rokom na kraju 2023. godine.

Područje javnih i temeljnih registara uređeno je Zakonom o državnoj informacijskoj infrastrukturi (Narodne novine 92/2014) i Uredbom o organizacijskim i tehničkim standardima za povezivanje na državnu informacijsku infrastrukturu (Narodne novine 60/2017).

Temeljem provedenih analiza od 84 tijela, 22 tijela je odgovorilo kako u obavljanju poslova iz svoje nadležnosti ne vode niti jedan javni registar. Ukupni broj javnih registara prikupljen od tijela koje u svojoj nadležnosti vode javne registre ukupno iznosi 607.

12 tijela ima broj javnih registara veći od 10, prvih 5 imaju: Ministarstvo poljoprivrede - 93, Ministarstvo zaštite okoliša i energetike – 65, Ministarstvo unutarnjih poslova - 45, Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga – 40, Ministarstvo znanosti i obrazovanja – 32.

Podaci prikupljeni od strane 20 ureda državne uprave ukupno iznose 99 javnih registara. Inicijalno je broj javnih registara bio veći, ali su podaci pročišćeni na način da su ostavljeni samo podaci o javnim registrima koje UDU-i vode, budući da su neka tijela navela i javne registre u koje oni samo upisuju podatke (npr. Matica vjenčanih). Također, određeni broj UDU-a podatke vodi lokalno na računalo u obliku excel tablice (8 UDU-a je navelo da 17 javnih registara vode lokalno na računalo, no taj broj je vjerojatno i veći). Općenito gledajući, podaci prikupljeni od strane UDU-a nisu ujednačeni, dosta registara se vodi samo u papirnatom obliku,

podaci se vode lokalno na računalu, tako da broj od 99 javnih registara koje vode UDU-i treba uzeti s rezervom ili napraviti detaljniju analizu da li su to doista relevantni javni registri. Velik broj UDU-a vodi javni registar dobavljača božićnih drvaca, što zasigurno nije javni registar od nacionalnog značaja.

20 tijela je navelo da su svi ili samo neki javni registri upisani u Metaregistar, ukupno 102 javnih registara je upisano u Metaregistar, prema informacijama dobivenima od strane samih tijela.

Temeljni registri, prema Zaključku Vlade od 28. veljače 2013.:

- temeljni registri za prostor: Katastar nekretnina, Zemljišne knjige, Registar prostornih jedinica
- temeljni registri za fizičke osobe: Matica rođenih, Matica vjenčanih, Matica umrlih, Zbirka podataka o strancima, Knjiga državljana, Zbirka podataka o prebivalištu i boravištu
- temeljni registri za pravne osobe: Sudski registar RH, Registar političkih stranaka RH, Registar udruga RH, Registar stranih udruga RH, evidencija pravnih osoba Katoličke crkve u RH, Registar vijeća, koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina, Fundacijska knjiga, Upisnik predstavništava stranih zaklada i fundacija u RH, Zakladna knjiga, Evidencija vjerskih zajednica u RH
- temeljni registar za osobni identifikacijski broj za fizičke i pravne osoba: Evidencija o osobnim identifikacijskim brojevima

Unatoč zakonskoj obvezi osiguranja dostupnosti prikupljenih autentičnih podataka iz temeljenih registara svim tijelima javnog sektora, još uvijek nisu uklonjene sve pravne prepreke za njihovo integriranje i povezivanje u Središnji sustav interoperabilnosti. Nije uspostavljen nacionalni okvir interoperabilnosti, kao ni organizacijska i upravljačka struktura Središnjim sustavom interoperabilnosti.

Uspostava poslovne analitike olakšava pregled podataka, poslovnih procesa i rada tijela. Cilj je analitičkim alatima brže, lakše, racionalnije i objektivnije doći do informacija koje su državnim tijelima potrebne u svakodnevnom odlučivanju. Također, trenutno u Republici Hrvatskoj ne postoji razvijen segment industrijski internet stvari (Internet of Things - IoT) kako u javnom, tako ni u privatnom sektoru. Velika prepreka razvoju IoT-a u Republici Hrvatskoj je inicijalno ulaganje u IoT integracijsku platformu koja bi omogućila ubrzan razvoj usluga na dostupnim podacima. Uvođenjem centralizirane IoT integracijske platforme omogućilo bi se centralno prikupljanje i dijeljenje velike količine podataka s raznih senzora te bi se uspostavila platforma sa svim potrebnim alatima koji bi bili dostupni javnom i privatnom sektoru. Platforma bi bila opremljena mogućnošću udomljavanja aplikacija kojima je funkcija obrada i dijeljenje dostupnih podataka u realnom vremenu.

Mjera podrazumijeva uspostavu, nadogradnju, povezivanje temeljnih registara i uspostavu Središnjeg sustava interoperabilnosti u skladu s Europskim okvirom za interoperabilnost (EIF), potpunu primjenu načela „samo jednom“ do 2023. te uspostavu koncepta i tehničkih preduvjeta za povezivanje na centralni europski tehnički sustav za prekograničnu automatiziranu razmjenu dokaza i primjena načela „samo jednom“.

Projekt Informatizacije procesa i uspostava cjelovite elektroničke usluge upisa u odgojne i obrazovne ustanove (eUpisi) predviđa integraciju 8 registara (npr. registar branitelja, matica rođenih, registar prebivališta) putem središnje sabirnice, ali ne i uspostavu i implementaciju

svih komponenti Središnjeg sustava interoperabilnosti u skladu s načelima Europskog okvira za interoperabilnost. Važno je naglasiti da je projekt u tijeku te da je u ovom segmentu potrebno sufinancirati priključenje registara na sabirnicu (GSB), kako bi se servisi mogli dohvaćati putem te sabirnice i unutar spomenutog projekta.

Mjera uključuje aktivnosti stvaranja, integracija i nadogradnje temeljnih registara i drugih autentičnih izvora informacija (na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini) te integraciju sa središnjim sustavom interoperabilnosti, uključujući čišćenje i optimizaciju registara te razvoj sučelja s osnovnim registrima i autoritativnim izvorima informacija uz objavu semantičkih i tehničkih sredstava i dokumentacije potrebne drugima za povezivanje i ponovnu upotrebu dostupnih informacija.

Nadalje, uspostaviti će se Katalog servisa usluga koji su spojeni na središnji sabirnicu – (GSB) te sustavi drugih važnih usluga za građane i poslovne subjekte, izvršit će se migracija i integracija postojećih usluga, implementacija središnjeg nacionalnog portala interoperabilnosti i povezivanje središnjeg sustava interoperabilnosti s tehničkim sustavom EK za primjenu načela „samo jednom“ te uspostava i integracija svih servisa koji su zadani putem jedinstvenog digitalnog pristupnika.

3. Uspostava jedinstvenog kontakt centra za sve e-javne usluge za pružanje korisničke podrške

Jedinstveni kontakt centar Republike Hrvatske (JKC) stvara novu, jedinstvenu uslugu za komunikaciju s građanima i poslovnim subjektima koristeći tehnologiju velikih podataka (Big Data) i principe umjetne inteligencije. JKC omogućuje korisnicima da na brz i jednostavan način dođu do tražene informacije, postave upit ili obave razgovor putem virtualnog asistenta.

Uspostava JKC-a transformirat će način komunikacije službenika s korisnicima. Preliminarna analiza je dokazala postojanje različitih korisničkih sustava podrške unutar pružatelja usluga na razini Republike Hrvatske. Sukladno Zakonu o državnoj informacijskoj infrastrukturi postoje različiti pružatelji usluga i svatko od njih ima svoj sustav korisničke podrške. JKC kao središnji sustav treba imati poveznicu na sve pružatelje usluga – APIS IT, Fina, CARNet i AKD. Komunikacija se mora obavljati kroz CDU, tj GSB kao središnja državna sabirnica. JKC sustav će se povezati sa svim tijelima državne uprave, ali i lokalne-regionalne samouprave.

Nadalje, uspostaviti će se centralna točka za interaktivnu komunikaciju s građanima koristeći moderne tehnologije komunikacije. Kroz središnju točku građani će dobivati pravodobne i točne informacije o korištenju sustava e-Građani te o načinu pristupanja do digitalnih usluga u sustavu.

Naime, nastavno na strateške ciljeve *Digitalne agende za Europu 2020*. (DAE) iz 2010. godine Europska komisija usvojila je novi strateški okvir nazvan *Europsko gigabitno društvo* (European Gigabit Society), koji obuhvaća i nove ciljeve širokopojsnog pristupa koji države članice trebaju ostvariti do 2025. te potiče aktivnosti koje imaju za cilj uvođenje 5G mreže, kao nove generacije pokretnih komunikacija. Međutim, implementacija 5G mreža donosi i nove izazove kibernetičke sigurnosti, stoga će se s ciljem migracije rizika primjenjivati strateške i taktičke mjere navedene u zbirci alata EU-a (*toolbox*) za migraciju rizika povezanih s implementacijom 5G mreža. JKC bi trebao odgovoriti na izazove iz Izvještaja o stupnju digitalizacije, gdje bi sustav trebao imati mehanizme za primanje povratnih informacija i ocjene od strane korisnika, isto tako omogućavati primanje prijedloga, komentara, upita od strane korisnika usluge.

Temeljem izvještaja o stupnju digitalizacije javnih uprava i dostupnosti digitalnih usluga zemalja članica EU-a (*eGovernment Benchmark*), Hrvatska nema dobre rezultate u transparentnosti, poglavljju Online korištenja, a JKC sustav bi trebao odgovoriti na navedene izazove koji su trenutno neriješeni u tom segmentu.

JKC sustav će se povezati sa svim tijelima državne uprave, ali i lokalne-regionalne samouprave. Ukoliko tijela imaju svoj postojeći sustav korisničke podrške, isti će se povezati sa JKC-om te će JKC biti središnja i jedina komunikacijska platforma tijela državne uprave, lokalne-regionalne samouprave s korisnicima.

4. Izrada jedinstvenog sučelja e-Građana i korisničkog pretinca i implementacija e-standarda

Mjeru je potrebno provesti kako bi građanima i poslovnim subjektima olakšali korištenje usluga u dijelu državne informacijske infrastrukture na jedinstven način pomoću sustava e-Građani i njegovih sastavnica. Svrha je povećati korisničko zadovoljstvo nakon korištenja digitalnih usluga u sustavu e-Građani te unaprijediti i poboljšati korisničko iskustvo i općenito pojačati usmjerenost prema građanima koji koriste sustav.

Implementacijom e-standarda i daljnjim unaprjeđenjem sustava elektroničkih usluga nastavit će se implementacija cjelovite uspostave sustava razvoja e-Usluga u državnoj i javnoj upravi kao i pružiti alat kojim se isto centralizirano koordinira i nadzire, uz osiguranje visokog stupnja kvalitete i učinkovitosti. Ujedno će se odabrati tri usluge u najčešće korištenim i ključnim životnim situacijama te napraviti implementacija procesa kroz iste.

Sinergijom ove mjere i Omogućavanja korištenja NIAS servisa, podižemo na višu razinu mobilne platforme, iskoristit će se za uspostavu sustava korištenja prekograničnih e-Usluga, razmjene informacija i podataka među tijelima EU. Sve navedeno povećat će stupanj transparentnosti, digitalizacije kao i podizanje digitalne pismenosti građana, poduzetnika a tako i službenika državne i javne uprave.

5. Mobilna digitalna platforma (m-Građani)

Prateći najnovije trendove, razvojem navedene platforme osigurat će se državna centralizirana, sigurna digitalna mobilna platforma kao osnovna platforma za građane i poduzetnike RH/EU koji digitalno komuniciraju s državom Republikom Hrvatskom, putem mobilnih i pametnih uređaja, uz dodavanje 90 e-Usluga na istu platformu.

6. Uspostava Nacionalnog koordinacijskog središta za stručnost u području kibernetičke sigurnosti

Na razini EU-a osniva se Europsko središte za stručnost u području kibernetičke sigurnosti te se uspostavlja Mreža nacionalnih koordinacijskih središta. Slijedom toga proizlazi obveza osnivanja Hrvatskog koordinacijskog središta za stručnost u području kibernetičke sigurnosti, sa svrhom poticanja suradnje unutar europskog, a time i hrvatskog, tehnološkog i industrijskog ekosustava, olakšavajući i potpomažući provedbu programa tehnološkog razvoja iz programa Digitalna Europa i Obzor Europa na području kibernetičke sigurnosti.

U bliskoj suradnji s europskim centrom, kroz Mrežu nacionalnih koordinacijskih središta i s europskom Zajednicom stručnjaka za kibernetičku sigurnost (u kojoj sudjeluje velika i raznolika skupina dionika koji su uključeni u razvoj tehnologije kibernetičke sigurnosti, kao što su istraživački subjekti, industrije na strani ponude, industrije na strani potražnje i javni sektor), koordinacijsko središte bi postalo glavno koordinacijsko tijelo za financijska sredstva EU-a namijenjena za kibernetičku sigurnost u okviru programa Digitalna Europa i Obzor Europa. Takvim sveobuhvatnim pristupom omogućilo bi se poticanje kibernetičke sigurnosti u cijelom vrijednosnom lancu, od istraživanja do podupiranja primjene i prihvaćanja ključnih tehnologija. Financijski doprinosi sudionika na nacionalnoj razini (kroz projekte) trebali bi biti razmjerni financijskom doprinosu EU-a i nužan su element njezina uspjeha. Stoga je ključno da dionici projekta budu ravnopravno sektor javne uprave, gospodarski sektor i akademska zajednica, jer će to biti jamac izvršenja zadaća i postizanja ciljeva.

Nadalje, koordinacijsko središte će nastojati povećati prožimanje civilne i obrambene dimenzije kibernetičke sigurnosti, razmjenom stručnosti i olakšavanjem suradnje na projektima i mjerama. Na zahtjev dionika trebalo bi djelovati i u svojstvu voditelja projekta, osobito u pogledu Europskog fonda za obranu. Također bi trebalo podupirati i istraživanja usmjerena na olakšavanje i ubrzavanje postupaka standardizacije i certifikacije, posebno onih povezanih s programima kibernetičke sigurnosne certifikacije u smislu „Akta o kibernetičkoj sigurnosti“.

7. Posvećenost pitanju žena u digitalnom svijetu (*Women in Digital*)

U svrhu promocije važnosti ravnopravnog sudjelovanja žena u informacijsko-komunikacijskom sektoru te poticanja aktivnosti usmjerenih popularizaciji zapošljavanja većeg broja žena u ovom sektoru, Ured će nastaviti provoditi dosadašnje aktivnosti u organiziranju okruglih stolova pod nazivom „Postani i TI djevojka IT“ daljnjim aktivnim objavljivanjem sadržaja na portalu *Žene i mediji*, sudjelovanjem u stručnim radnim skupinama na razini EU. Time će se postići realizacija 5. cilja održivog razvoja Programa Ujedinjenih naroda o održivom razvoju do 2030. godine (tzv. Agenda 2030).

8. Podizanje svijesti o zahtjevima pristupačnosti, njihovim koristima za korisnike i vlasnike mrežnih stranica i programskih rješenja za pokretne uređaje

Ured poduzima mjere kako bi se olakšala primjena zahtjeva pristupačnosti, te u suradnji s Državnom školom za javnu upravu, Povjerenikom za informiranje i krovnom nacionalnom organizacijom osoba s invaliditetom organizira i provodi program osposobljavanja djelatnika tijela javnog sektora i drugih relevantnih dionika za izradu, vođenje i održavanje sadržaja mrežnih stranica i programskih rješenja za pokretne uređaje u skladu sa Zakonom o pristupačnosti mrežnih stranica i programskih rješenja za pokretne uređaje tijela javnog sektora (NN 17/2019).

Također, u suradnji s Povjerenikom za informiranje poduzimat će se potrebne mjere radi podizanja svijesti o zahtjevima pristupačnosti, njihovim koristima za korisnike i vlasnike mrežnih stranica i programskih rješenja za pokretne uređaje te o mogućnostima davanja povratnih informacija u slučajevima neispunjavanja zahtjeva propisanih ovim Zakonom.

U narednom periodu Ured će posebno voditi pažnju o promicanju i edukacijama vezanim uz pristupačnost programskih rješenja za pokretne uređaje prikupljanjem podataka o postignutim ciljevima kod tijela koja su obuhvaćena zakonom.

Ovim će se pridonijeti u postizanju provedbi 4. mjere navedene u Preporukama EK, te ciljevima održivog razvoja Ujedinjenih naroda.

9. Osiguravanje državnog podatkovnog centra prema zakonskoj regulativi

Mjera osiguravanje državnog podatkovnog centra prema zakonskoj regulativi uključuje modernizaciju postojećeg koncepta upravljanja državnim informacijskom infrastrukturom, odnosno izgradnju podatkovnog centra u 100% vlasništvu Republike Hrvatske ukoliko se ukaže potreba.

Analiza Ureda pokazala je da RH za smještaj svojih javnih registara i baza ne posjeduje dovoljno adekvatnih podatkovnih centara na području RH. Pojedina državna tijela koriste javno dostupne oblake na teritoriju i van teritorija RH i EU za pohranu svojih informacija među kojima su i javni registri i baze te ne upravljaju mjestom pohrane informacija. Samim time informacije odnosno imovina RH je ugrožena i u slučaju kompromitacije došlo bi do neprocjenjive štete. Gubitkom ili kompromitacijom tih informacija RH bi izgubila sposobnost cjelovitog funkcioniranja.

Kako bi se omogućila sigurna javna uprava RH ima potrebu za osiguranjem podatkovnog centra TIER3 razine za smještaj svojih podataka. Navedenom izgradnjom svi podaci će se konsolidirati na jednom mjestu i biti dostupni na jednostavan i siguran način svim javnim institucijama. Ujedno na taj način RH će imati nadzor i kontrolu nad smještajem tih podataka i njihovom distribucijom. Kako će se ti podaci nalaziti na jednom mjestu omogućit će se jednostavnije dijeljenje podataka iz registara i njihova distribucija zainteresiranim tijelima za izradu novih e-usluga

10. Izrada smjernica za nabavu softverskih rješenja i proizvoda

Uz osnovnu svrhu koju smjernice imaju - provođenje standardizirane nabave softverskih proizvoda i usluga, smjernice će također pridonijeti interoperabilnosti softverskih proizvoda i usluga koje se temelje na standardima. Smjernice promiču upotrebu otvorenih standarda, rješenja i specifikacija, čime se omogućava sloboda izbora i mogućnost promjene IT modula kada je to potrebno, uz minimiziranje rizika neopravdane ovisnosti o pojedinom proizvođaču ili isporučitelju proizvoda i usluga informacijsko-komunikacijske tehnologije (tzv. „IKT Lock“ scenarij) na duga razdoblja.

Inovativna javna nabava je područje koje će također biti obuhvaćeno smjernicama. Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine, u sklopu strateškog cilja „Konkurentno i inovativno gospodarstvo“ stremi povećanju konkurentnosti hrvatskog gospodarstva. Jedno od prioritetnih područja javnih politika za navedeni strateški cilj uključuje „Razvoj globalno konkurentne, zelene i digitalne industrije“, koja stavlja naglasak na intenzivnije korištenje mogućnosti inovativne javne nabave za ohrabrivanje inovacija. Omogućit će se nova proizvodna ulaganja i povećanje produktivnosti kroz digitalizaciju poslovanja i primjenu novih tehnologija te jačanje pametnih vještina i digitalne pismenosti.

11. Implementacija jedinstvenog digitalnog pristupnika

Cilj je nastavak implementacije jedinstvenog digitalnog pristupnika na nacionalnom nivou (Single Digital Gateway - SDG) što proizlazi iz Uredbe (EU) 2018/1724 Europskog parlamenta i Vijeća od 2. listopada 2018. o uspostavi jedinstvenog digitalnog pristupnika za pristup informacijama, postupcima, uslugama podrške i rješavanja problema te o izmjeni Uredbe (EU) br. 1024/2012. Implementacija će do kraja 2024. na SDG portal *YOUR EUROPE* osigurati informacije o preko 300 prekograničnih informacija u Republici Hrvatskoj, kao i osigurati minimalni obvezni set od 21 procedure/servisa na portalu *YOUR EUROPE*.

12. Učinkovita koordinacija pripreme, izrade, praćenja i izvještavanja o provedbi akata strateškog planiranja digitalne transformacije društva i gospodarstva

Hrvatska je uvela novi zakonski i institucionalni okvir za strateško planiranje, koji je stupio na snagu u siječnju 2020. godine te je u tijeku prelazak na njegovu punu primjenu. Propisani su standardni postupci za izradu, praćenje i vrednovanje akata strateškog planiranja.

Radi osiguravanja koordinirane, učinkovite i usmjerene digitalne transformacije gospodarstva, javne uprave i društva izradit će se obuhvatna strategija digitalizacije koja će zadati pravac razvoja do 2030. godine za četiri prioriteta područja politika digitalne tranzicije društva i gospodarstva, a to su: digitalna tranzicija gospodarstva, digitalizacija javne uprave i pravosuđa, razvoj širokopojsnih elektroničkih i komunikacijskih mreža i razvoj digitalnih kompetencija i digitalnih vještina. Dodatno, sudjelovat će se u izradi akata strateškog planiranja povezanih s korištenjem fondova EU-a za razdoblje od 2021. – 2027. te Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2023. i osigurati pravovremeno izvještavanje Ministarstva regionalnog razvoja i fondova EU o provedbi akata strateškog planiranja iz nadležnosti Središnjeg državnog ureda za razvoj digitalnog društva.

Izradu Strategije digitalna Hrvatska 2030. pratit će i provedba projekta prijavljenog za financiranje sredstvima iz Instrumenta tehničke pomoći (*Technical Support Instrument*) *Development of Coordination Mechanism to Support e-Governance Policy Coherence* u okviru kojega će OECD u suradnji sa Središnjim državnim uredom za razvoj digitalnog društva, kao nositeljem projekta te svim relevantnim dionicima izraditi procjenu postojećeg modela planiranja i provedbe projekata digitalizacije u javnoj upravi, preporuke za njegovo unaprjeđenje, specifične smjernice za identifikaciju, prioritizaciju i odabir projekata digitalizacije te smjernice za koordinaciju, praćenje i vrednovanje inicijativa i projekata digitalizacije.

13. Pružanje administrativno – tehničke podrške u pripremi i provedbi projekata

Cilj je mjere osigurati kontinuiranu administrativno – tehničku podršku u pripremi i provedbi projekata sufinanciranih sredstvima EU, a čiji je nositelj Središnji državni ured za razvoj digitalnog društva. Administrativno- tehnička podrška u pripremi i provedbi uključuje nastavak navedenih aktivnosti za projekte u provedbi (e- Poslovanje, e- Pristojbe, Uspostava platforme s elektroničkim uslugama za e/m Potpis i e/m Pečat te Informatizacija procesa i uspostava cjelovite elektroničke usluge upisa u odgojne i obrazovne ustanove) kao i za buduće projekte Središnjeg državnog ureda za razvoj digitalnog društva sufinancirane sredstvima iz ESI fondova.

14. Omogućavanje korištenja NIAS servisa (*Nacionalni identifikacijski i autentifikacijski sustav*) elektroničke identifikacije (eID) za pružatelje online usluga iz privatnog i NGO sektora

Cilj mjere je omogućiti poslovnim subjektima i drugim organizacijama iz privatnog i sektora nevladinih organizacija korištenje servisa NIAS za jedinstvenu eID korisnika u svrhu sigurne i pouzdane identifikacije korisnika u pristupu i korištenju online usluga.

Eksternalizacijom NIAS servisa eID kao dijela državne informacijske infrastrukture koji je uspostavljen za potrebe pristupa javnim e-uslugama u okviru sustava e-Građani, omogućilo bi se njegovo korištenje i za potrebe gospodarstva u privatnom sektoru. Na taj način bi jedinstveni eID kao jedan od ključnih pokretača u digitalizaciji usluga postao dostupan kao javni servis za potrebe jedinstvene i pouzdane elektroničke identifikacije korisnika u pristupu i korištenju svim online uslugama. Pružateljima online usluga iz privatnog i sektora nevladinih organizacija bi se tako omogućilo povezivanje na sustave NIAS i HR eIDAS čvor namijenjen prekograničnoj razmjeni elektroničkih identiteta na razini EU-a, sa svrhom jedinstvene elektroničke identifikacije njihovih korisnika u pristupu online uslugama.

Osnova za to je donošenje odgovarajućih izmjena i dopuna Zakona o državnoj informacijskoj infrastrukturi (ZoDII) te Uredbe o organizacijskim i tehničkim standardima za povezivanje na državnu informacijsku infrastrukturu (UoDII).

Ova mjera doprinosi provedbi ciljeva Programa Vlade Republike Hrvatske vezano uz „Gospodarski oporavak i poslovno okruženje“, kao i uz digitalizaciju i razvoj širokopojasne infrastrukture, posebno vezano za digitalne identitete u svrhu zaštite osobnih podataka, ali i kao pomoć u suzbijanju lažnih vijesti i govora mržnje u digitalnom svijetu.

Ova mjera također značajno doprinosi i „Digitalnoj transformaciji“ jer će se gospodarstvu omogućiti pozitivne promjene u digitalnom oblikovanju i pružanju usluga, pritom im osiguravajući da kao pružatelji online usluga mogu na pouzdan i siguran način dobiti informaciju o jedinstvenom elektroničkom identitetu svakog svojeg korisnika, dok će s druge strane građanima kao korisnicima tih usluga pružiti odgovarajuću razinu zaštite osobnih podataka, uz poboljšano korisničko iskustvo kroz već poznati i unificirani način prijave nekom od vjerodajnica za elektroničku identifikaciju zahtijevane razine sigurnosti (2-Niska, 3-Značajna ili 4-Visoka) kojima već raspolažu i kojima se dosad uobičajeno koriste u pristupu različitim javnim e-uslugama u sustavu e-Građani.

15. Ulaganja u mreže državne informacijske infrastrukture

Osnovu za komunikaciju među sastavnicama državne informacijske infrastrukture čine dvije mreže, sukladno odredbama Zakona o državnoj informacijskoj infrastrukturi, HITRONet i CARNET, koji upravlja mrežom za obrazovni i znanstveni sektor kao i mrežom HEALTHNet, mrežom na koju se priključuju ustanove u zdravstvenom sektoru. Prema sličnom modelu umrežena su i druga tijela javnog sektora (primjerice Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, centri za socijalnu skrb i sl.). HITRONet je računalno-komunikacijska mreža uspostavljena temeljem odluke Vlade, a na koju su priključena javnopravna tijela. Osnovna svrha HITRONet mreže je integriranje državnih informacijskih resursa kroz sigurnu privatnu širokopojasnu infrastrukturu, što obuhvaća povezivanje središnjih i udaljenih lokacija javnopravnih tijela na zajedničku podatkovnu mrežu radi efikasnijeg i jeftinijeg rada tijela državne uprave i razmjene elektroničkih podataka. Također, HITRONet korisnicima omogućuje siguran i strogo

kontroliran pristup te povezivanje mreže na internet i uspostavu standardnih mrežnih servisa. Putem ove mreže tijelima je omogućen i pristup internetu te sigurno korištenje servisa koje objavljuju uključene institucije. Također je omogućeno i povezivanje institucija Republike Hrvatske na zajedničke servise na razini EU koji se pružaju kroz najnoviju generaciju TESTAng mreže kao zajedničke mreže država članica EU-a. Putem HITRONet mreže hrvatska tijela koriste 17 različitih usluga koje Europska komisija pruža državama članicama. Centar dijeljenih usluga koristi ovu mrežu za pristup informacijskim resursima koji se u njemu nalaze, pružajući vrlo visoku razinu, i to brzinom od 40 Gbps na središnji dio mreže.

Sam dizajn mreže napravljen je 2006. te više ne odgovara potrebama tijela, otežano je upravljanje mrežom i smanjena mogućnost za nadogradnje i proširenja.

U svrhu unaprjeđenja rada mreže državne informacijske infrastrukture koje koriste javnopravna tijela u Republici Hrvatskoj potrebno je dizajnirati novu mrežnu arhitekturu koja će odgovarati potrebama tijela u idućem razdoblju, provesti nadogradnju postojeće sklopovske osnovice i povećati kapacitete telekomunikacijskih veza među čvorovima mreže. Na taj način osigurat će se svim tijelima širokopojasni pristup mreži visokog kapaciteta (10Gbps) Potrebno je napraviti i promjenu modela upravljanja mrežom, kako bi se osiguralo centralizirano financiranje i skrb o svim uslugama koje mreža nudi. Korisnici i sve njihove lokacije povezat će se u jedinstvenu mrežu, te će se uspostaviti nadzorni centar te sustav podrške za korisnike mreže državne informacijske infrastrukture. Taj sustav s obzirom na specifičnosti koje može uzrokovati prekid u radu mreže (koja je osnovica za rad svih informacijskih sustava državne uprave) treba osigurati raspoloživost pomoći svojim korisnicima u radnom vremenu 24 sata dnevno, 7 dana tjedno (radno vrijeme 24/7). Planira se i provedba edukacije korisnika za rad na novoj mrežnoj infrastrukturi.

16. Uvođenje digitalnog potpisa u državnu i javnu upravu

Danas se prilikom podnošenja zahtjeva (podnesci) prema javnopravnim tijelima, od korisnika uglavnom traži vlastoručni potpis kada se radi o građanima, odnosno vlastoručni potpis ovlaštene osobe i klasični pečat kada se radi o poslovnim subjektima. Isto tako s druge strane, ovlaštene službenici i čelnici javnopravnih tijela, pri izradi i izdavanju različitih akata (odluke, rješenja, potvrde, uvjerenja i sl.) koriste vlastoručni potpis i pečat javnopravnog tijela. Takva klasična korespondencija je sporija, manje učinkovita i u konačnici skuplja od one koja se može ostvariti korištenjem digitalne tehnologije.

Uspostavit će se skup servisa namijenjenih za potpisivanje, pečatiranje i validaciju (validacija je provjera valjanosti zaprimljenog el. potpisa) različitih digitalnih sadržaja (dokumenata) koje će moći koristiti cijela javna uprava, na način da ih javnopravna tijela mogu jednostavno ugrađivati u svoje interne poslovne procese, kao i u pojedine e-usluge koje će pružati korisnicima kroz sustav e-Građani, onda kada se u njima traži potpis. Bit će moguće obaviti iste funkcionalnosti i putem pametnih telefona, a što će se podržati izradom mobilnih aplikacija za Android i iOS operativne sustave.

Službenicima će biti podijeljena sredstva za elektroničko potpisivanje u obliku kvalificiranih digitalnih certifikata na službenoj iskaznici, koja će imati još i dodatne funkcionalnosti (identifikacija državnih dužnosnika, službenika i namještenika, beskontaktni čip i sl.). Tijelima će biti dodijeljeni i kvalificirani elektronički pečati. Provest će se edukacija službenika za korištenje platforme za digitalno potpisivanje, pečatiranje i validaciju elektroničkog potpisa odnosno pečata. Kako bi i građani i poslovni subjekti mogli koristiti servise za potpisivanje u

uslugama u sklopu sustava e-Građani, za njih će biti pripremljene video upute koje će im olakšati primjenu elektroničkog potpisa.

Prilog 1 (.xlsx elektronski format),

